

«Ризашылық – мейірімділік бұлағы» жалпыұлттық мәдени-білім беру жобасы

Кіріспе

Қазақстан халқы Ассамблеясының XXII сессиясында 1 наурыз – барлық этностардың бір-біріне және қазақтарға алғыс білдіру күні деп белгіленді. «Бұл күн барлық қазақстандықтардың бір-біріне деген мейірімділігінің, достығының және махаббатының жарқын мерекесі болуы мүмкін». «Өз тарихыңды есте сақта және мақтан ет» – бұл мерекенің басты негіздемесінің бірі. Ал осы күннің мақсаттарының бірі – өскелең ұрпақтың бойында толеранттылық сезімін, достығын және бірін бірі сыйлауға тәрбиелеу, сондай-ақ Қазақстандағы ұлтаралық келісімді нығайту.

Алғыс айту күніне арналған «Ризашылық – мейірімділік бұлағы» жалпыұлттық мәдени-білім беру жобасы Елбасының идеяларын, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «Рухани жаңғыру» бағдарламасын іске асыру бойынша Іс-шаралар жоспарын орындау мақсатында өткізіледі.

«Ризашылық – мейірімділік бұлағы» жалпыұлттық мәдени-білім беру жобасының тұжырымдамасы жобаның (бұдан әрі – Жоба) мақсаты, міндеттері, негізгі қағидалары мен іске асыру талаптарын анықтау мақсатында әзірленген.

Жобаның мақсаты: толеранттылықты тәрбиелеу және әртүрлі халықтардың мәдени дәстүрлерін зерттеу арқылы балалардың, оның ішінде жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың бойында рухани-адамгершілікті дамыту;

жалпы тарих, қазақтардың және барлық этностардың бір-бірін және қазақтарды қолдаудың арқасында бастан кешкен бірлескен қиындықтарды еске алу негізінде көпұлтты Қазақстанның бірлігін сақтау және дамыту.

Жобаның міндеттері:

«Мәңгілік Ел» және «Рухани жаңғыру» құндылықтары негізінде қазақстандық патриотизмді нығайту;

кешірімді болу, мейірімді болу дағдылары мен біліктерін қалыптастыру;

барлық этностар мен қазақ халқының мәдениеті және дәстүрлеріне құрметпен қарау сезімін қалыптастыру, қоғамдық келісім мен ұлттық бірлікті, ұлтаралық келісімді, түрлі этностар арасындағы достықты нығайту;

балалардың, оның ішінде жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың шығармашылықтарын дамыту мәселесіне қоғам назарын аударту;

салауатты, мәдени, еркін және жауапты тұлғаны дамыту.

Жобаны облыстарда, республикалық маңызы бар қалаларда, аудандарда және басқа елді мекендерде жүзеге асыруды ұйымдастырушылар: жергілікті атқарушы органдар.

Жобаға қатысушылар: білім беру ұйымдарының білім алушылары, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар, ерекше білім беруге қажеттіліктері бар балаларға арналған ұйымдардың тәрбиеленушілері.

Жоғары санаттағы балалардың Жоба іс-шараларына қатысуы – өнер, шешендік өнер арқылы ересектерге, бір-біріне алғыстарын білдіруге, өздерінің барлық жақсы қасиеттерін көрсетуге жақсы мүмкіндік. Басты міндеті – тарихи жадын сақтау, ұрпақтар сабақтастығын, халықтың мықты рухани-адамгершілік құндылықтары негізінде тұтастығын нығайту.

Аталған іс-шаралар Жобаны іске асырудың барлық бағыттарына енуі керек және оның мазмұнының тірек құрылымы сипатында болуы керек. Сонымен қатар, іс-шаралардың мазмұны адамдардың мүдделерін көздеудегі мемлекеттік саясатындағы дамыған елдердің тәжірибесін және өз еліміздің өңірлерінің озық тәжірибелерін зерттеуге және Қазақстанның жағдайына бейімделуге негізделетін болады.

Бұл Күні барлық балаларға бір біріне, ересектерге сүйіспеншілігі мен жылулығы, қамқорлығы, түсінушілігі мен сезімталдығы үшін алғыс айтуға мүмкіндік беріледі.

Жобаны жүзеге асыру – балалардың, оның ішінде жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың бойында тұлғааралық және этносаралық қарым-қатынас мәдениетінің білімін, іскерлігін және дағдыларын қалыптастыруға, ұлты басқа құрдастарына толерантты қарым-қатынас дағдыларын дарытуға мүмкіндік береді.

Жобаны іске асыру балаларды, оның ішінде жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды Жоба аясындағы іс-шараларға кеңінен тартуға (млн. адамға дейін) ықпал етеді.

Жобаға қатысу балалар мен жоғары буындағы адамдардың балаларға азаматтық пен төзімділік тәрбие беру мәселелеріндегі өзара қызмет пен өзара көмек қызметін, өзінің өмірінің конструкторы мен ұйымдастырушысы болып табылатын тұлғаның әлеуметтік белсенділігін қалыптастыру, заманауи қоғамдағы әлеуметтік мәселелерді шешуде балалардың бастамаларын қолдануды жандандырады. Барлық ересектер де, балалар да бейбітшілік, келісім және Қазақстанның

табысты дамуы үшін бір біріне алғыс айтуға бағытталған іс-шараларға араласуы керек.

Жобаны іске асыру – бұл қосымша білімнің балаларды, оның ішінде жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды құндылықтар жүйесін, бәсекелестік қалыптастыруға, мейірімді көңіл-күй атмосферасын құруға, шығармашылық жарысты дамытуға, жаңалықтар ашуға бағытталуы.

Жобаны іске асыру әр өңірде көркем-эстетикалық, зияткерлік бағыттардағы іс-шараларға қатысатын балалардың, оның ішінде жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың сандық, сапалық құрамын анықтауға мүмкіндік береді.

«Ризашылық – мейірімділік бұлағы» жалпыұлттық мәдени-білім беру жобасының негізгі іс- шаралары

I кезең

Мереке қарсаңында республиканың барлық өңірлерінде, мектептерде, балалар үйлерінде бір тақырыпқа шоғырландырылған мерекелік іс-шаралар, танымал адамдармен, ардагерлермен кездесулер, көшпелі іс-шаралар, көрмелер, байқаулар өткізіледі, олар мерекенің идеологиялық қырын шоғырландырады, оған аяқталған форма береді. Мерекенің басты артықшылықтары – идеялық бағытталуы, іс-шаралардың бұқаралық формалары және олардың халықтық сипаты.

Ұсынылатын іс-шаралар:

«Қазыналы керуен», «Дәстүр – халқымыздың рухани өзегі», «Қолөнер – тәрбие көзі», «Жүректен – жүрекке», «Халқыма ризамын», «Алғысым шексіз халқыма» шығармашылық фестивальдері және т.б.;

«Өмірге риза болып, алғыс айт!», «Ризашылық марафоны», флешмоб «Ризамын!», қайырымдылық акциялары, арт-акциялары және т.б.;

«Бір Отан – бір отбасы» тақырыптық сағаттар, «Сегодня - День благодарности!» дөңгелек үстел, «Татулықтың тұтқасы - бірліктің бесігі» әдеби марафон және т.б.;

«Мен алғыс айтамын!», «Жүрек жылуы», «Әлемге алғыс», «Алғыс айту - парызым», «Мейірімді жүрек – жылы тілек», «Шын жүректен мың алғыс», «Қазақ халқына алғысым шексіз», «Пёстрое царство – земное государство» (халықтардың түрлілігі туралы) фото көрмелер және т.б.

II кезең

1. **«Қазақстан – менің алтын бесігім» Республикалық балалар фестивалі** (бұдан әрі – Фестиваль) жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған ұйымдардың тәрбиеленушілері арасында өткізіледі.

Фестивальдің мақсаты: жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың шығармашылық әлеуетін ашу үшін ашық кеңістік құру, қазақстандық қоғамның дәстүрлі мәдени, рухани және адамгершілік құндылықтарына негізделген азаматтық жауапкершілікті қалыптастыру үшін жетістік жағдайын жасау, төзімділікті тәрбиелеу және Қазақстан халқының түрлі этностарының мәдени дәстүрлерін зерттеу.

Фестиваль номинациялары:

«Татулықтың тұтқасы - бірліктің бесігі» халық билері байқауы;

«Жүрек жылуы» вокалистер байқауы;

«Ризамын халқыма!» музыкалық-театрландырылған қойылымдар байқауы (мюзикл).

Фестиваль екі кезеңнен өткізіледі:

бірінші кезең (іріктеу) – **өңірлік:**

екінші кезең (қорытынды) – **республикалық Фестиваль.**

Республикалық Фестивальге жетім балаларға және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарының үздік жеке орындаушылары, хореографиялық, би ұжымдары қатысады.

Республикалық Фестивальге қатысу – балаларды өз мүмкіндіктеріне сенімділігін арттыра түсуге мүмкіндік береді, оларды орындаушылық шеберліктерін жетілдіруге бағыттайды, сондай-ақ олардың әрі қарай белсенді шығармашылық қызметіне негіз болады.

2. **«Ұшқыр ой алаңы» оқушылардың республикалық дебаттық турнирі** (бұдан әрі – Турнир) жалпы білім беретін мектептердің білім алушылары арасында өткізіледі.

Турнирдің мақсаты: білім алушылардың шешендік сөз өнері дағдыларын және сендіру әдістерін, позитивті, сыни тұрғыдан ойлау дағдыларын қалыптастыру, өзекті мәселелерді көпшілік алдында талқылау мәдениетін, құрылымдық сұхбат пен пікірталасты жүргізу мәдениетін дамыту.

Аталған жоба дебаттық қозғалыс мүмкіндіктерін кеңейту арқылы білім алушыларды әлеуметтендіру және өзін өзі дамыту міндеттерін шешуге бағытталған. Оқушылар дебатта пікірталас сұрақтарына **негізгі тақырыптарды** таңдайды – бұл Қазақстан Республикасының тұрақтылығы мен өркендеуі, бұл елдің қарқынды дамуына әрбір азаматтың жеке атсалысуы, қоғам игілігі үшін жұмыс істеу ниеті мен қабілеті, туған елдің игілігі үшін жастардың шығармашылық және ғылыми

әлеуетін іске асыру, Қазақстанның дәстүрлерін сақтау және мәдени мұрасын дамыту – осы және басқа сұрақтар ашық дебаттарда талқыланады.

3. «Шексіз шығармашылық» республикалық қашықтықтан өткізілетін байқау (бұдан әрі – Байқау) ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың арасында өткізіледі.

Мақсаты: ерекші білім беру қажеттіліктері бар балалардың бейнелеу қызметі, сәндік-қолданбалы өнер шығармашылығындағы шығармашылық әлеуетін анықтау және ынталандыру, сондай-ақ шығармашылық қызметтерін ынталандыру және қолдау арқылы әлеуметтік оңалту.

Байқау келесі номинациялар бойынша жүргізіледі:

«Қазақстан – менің алтын бесігім» – суреттер байқауы.

«Алтын қолдар» – сәндік-қолданбалы өнер байқауы.

«Қиял-ғажайып әлем» – өз өлкесінің, өз отбасының және т.б. болашағы туралы ертегілер, әңгімелер байқауы.

Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар балалардың өзін өзі шығармашылық тұрғыда іске асыруы үшін тек қалалық жерлерде ғана емес, сонымен қатар ауылдық жерлерде декоративті-қолданбалы өнер, бейнелеу өнері, қолөнер кәсібі құралдары арқылы жайлы жағдай жасауға ықпал етеді, республикалық деңгейдегі іс-шараларға қатысуға мүмкіндік береді.

Байқау туралы ақпарат бұқаралық ақпарат құралдарында және әлеуметтік желілерде жарияланады. Жеңімпаздардың жұмыстары www.ziyatker.org сайтында орналастырылады.

Күтілетін нәтижелер.

Жобаны іске асыру балаларды, оның ішінде жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды Жоба аясындағы іс-шараларға кеңінен тартуға (млн. адамға дейін) ықпал етеді.

Жобаға қатысу балалар мен жоғары буындағы адамдардың балаларға азаматтық пен төзімділік тәрбие беру мәселелеріндегі өзара қызмет пен өзара көмекті жандандырады, өз өмірінің конструкторы мен ұйымдастырушысы болып табылатын тұлғаның әлеуметтік белсенділігін қалыптастыру, заманауи қоғамдағы әлеуметтік мәселелерді шешуде балалардың бастамаларын қолдану.

Жобаны іске асыру – бұл «Мәңгілік Ел» жалпыұлттық патриоттық идеясына, «Рухани жаңғыру» бағдарламасына негізделген балалардың, оның ішінде жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың қосымша білімінің құндықтар жүйесін, бәсекелестікті, прагматизмді, ұлттық бірегейлікті сақтау, білімнің салтанат құруы, Қазақстанның эволюциялық дамуы, сананың ашықтығына бағдарлануы.

Жобаны іске асыру – ұлты, тіліне қарамастан білім, ғылым және мәдениет саласындағы ынтымақтастықты кеңейтуге және бекітуге, қоғамды балалардың, оның ішінде жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың төзімділігін тәрбиелеуге араластыруға ықпал етеді.

Өңірлік және республикалық деңгейлерде іс-шараларды өткізу мейірімді эмоция атмосферасын құруға, шығармашылық жарысты дамытуға, жаңа ашылулардың пайда болуына бағытталған.